

Гнаткевич Л. О.,

Національний технічний університет України “КПІ”, м. Київ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається питання використання комп'ютерних інформаційних технологій у навчанні англійської мови студентів технічних спеціальностей як інноваційної технології вивчення іноземної мови в сучасному інформаційному суспільстві, обґрунтовуються переваги даної технології. Буде доведено, що мультимедійні засоби та Інтернет ресурси можуть стати цінним додатком до навчального плану з даної дисципліни відповідно до цілей викладання іноземної мови.

Ключові слова: англійська мова, інформаційні технології, Інтернет, мультимедійні засоби.

В статье рассматривается вопрос использования компьютерных информационных технологий в обучении английскому языку студентов технических специальностей как инновационной технологии изучения иностранного языка в современном информационном обществе, обосновываются преимущества данной технологии. Будет доказано, что мультимедийные средства и Интернет ресурсы могут стать ценным прибавлением к учебному плану данной дисциплины следовательно целей преподавания иностранного языка.

Ключевые слова: английский язык, информационные технологии, Интернет, мультимедийные средства.

This article deals with some pedagogical considerations of using computer technologies in the foreign language classroom. There will be discussed a number of general grounds that justify the use of IT as a teaching technology in today's information society. It will be proved that the Internet and multimedia technologies can be valuable assets to the curriculum due to the goals of foreign language teaching.

Keywords: English, Information Technologies, the Internet, multimedia.

Впровадження інформаційних технологій в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – одні з пріоритетних напрямів сучасної державної політики. У зв'язку з цим виникають потреби у розвитку нових педагогічних технологій. З'являються нові технічні, інформаційні, поліграфічні засоби, які стають невід'ємним компонентом навчального процесу. Включення в методичну систему комп'ютерних засобів навчання вимагає розробки методики використання цих принципово нових дидактичних засобів навчання.

Аналіз педагогічних досліджень і публікацій дозволяє стверджувати,

що підгрунтям у розробці педагогічних технологій слід вважати багатий досвід, накопичений вищою школою у питаннях організації й оптимізації навчання, який відобразили у своїх роботах видатні вчені: С. І. Архангельський, Ю. К. Бабанський, В. П. Безпалько, С. У. Гончаренко, Р. С. Гуревич, В. І. Євдокімов, І. Я. Лернер, А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. М. Пехота, І. Ф. Прокопенко, С. О. Сисоєва, М. М. Скаткін, Н. Ф. Талзіна, С. Т. Шацький, О. Т. Шпак та інші.

Педагогічні і теоретичні аспекти використання інформаційних технологій у навчальному процесі досліджені в працях Б. Б. Бесєдіна, Ю. В. Горошка, М. І. Жалдака, Ю. О. Жука, В. І. Загв'язінського, Ю. І. Машбиця, В. М. Монахова, Н. В. Морзе, А. В. Пенькова, Е. С. Полат, С. А. Ракова, Ю. С. Рамського та інших.

Метою цієї статті є розглянути особливості використання комп'ютерних інформаційних технологій у навчанні англійської мови студентів технічних спеціальностей.

Для підвищення якості підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей використовують різні педагогічні технології. Їх розробка і застосування спрямовані на вибір та обґрунтування способів і прийомів навчання, форм контролю іншомовних знань і умінь, на підготовку дидактичних і технічних засобів навчання, на вибір методів мотивації й активізації пізнавальної діяльності, на планування навчального процесу тощо [1, с. 2].

Ми погоджуємося з думкою В. І. Загв'язінського, який розглядає інформаційні технології як один із істотних факторів, що визначають конкурентоспроможність країни, регіону, галузі й окремої організації. При цьому важливу роль у процесі створення й використання інформаційних технологій вчений відводить вищій школі як основному джерелу кваліфікованих, високоінтелектуальних кадрів і могутній базі фундаментальних і прикладних наукових досліджень [3, с. 28].

Активне впровадження інформаційних технологій у сферу освіти передбачає використання комп'ютерних систем, здатних реалізувати ефективні методи навчання, де вони використовується як джерело інформації, як багатофункціональний інструментальний засіб і як засіб управління навчальною діяльністю.

На нашу думку, специфічною особливістю оволодіння англійською мовою є, по-перше, розвиток іншомовних мовленнєвих вмінь з урахуванням психологічних факторів спілкування, і, по-друге, оволодіння лінгвістичними структурами, засобами комунікації. Включення комп'ютера як помічника викладача в навчальний процес дозволяє оптимізувати засвоєння обох аспектів, доручивши комп'ютеру рутинну роботу із засвоєння навичок, і залишає викладачу головне завдання – організацію іншомовного комунікативного спілкування на заняттях.

Використання нових інформаційних технологій допомагає інтегрувати різні форми діяльності і надає процесу вивчення англійської мови більшої інтенсивності. Поєднуючи комп'ютерні вправи із завданнями з підручника, можна досягти високого рівня оволодіння лексико-граматичними навичками.

Використання на занятті з іноземної мови комп'ютерних навчальних програм допомагає кращому засвоєнню іншомовного матеріалу, перш за все, завдяки використанню різних видів пам'яті: зорової, слухової, асоціативної. Ці програми називають також електронними посібниками або мультимедійними комп'ютерними посібниками. Електронний посібник принципово відрізняється від звичайного текстового. Матеріал в електронному посібнику подано по-іншому – із використанням комп'ютерної графіки, відеофрагментів та аудіосупроводу, повнотекстового пошуку та словника незнайомих термінів, зручною системою навігації по підручнику. Основу навчального матеріалу складає гіпертекст. Від звичайного тексту він відрізняється чіткою структурою, можливістю практично миттєвого доступу до будь-якої частини навчального матеріалу. Гіпертекст може містити посилання на різні об'єкти. Об'єктами можуть бути будь-який текст, графічні ілюстрації, анімації, аудіо- та відеофрагменти, імітаційні програми.

Зараз існує величезний вибір мультимедіа продуктів, серед яких можна відзначити такі досить успішні курси англійської мови, як "Professor Higgins", "Everyday English in Communication", "Bridge to English", "English on Holidays", "English Gold", "English Platinum", "Rewards", бібліотеку навчальних програм з англійської мови "Multimedia Teacher", навчальну програму "Lingua Land".

Телекомунікаційні засоби (електронна пошта, телеконференції, у тому числі аудіо-та відеоконференції) дозволяють студентам самостійно формувати свій погляд на те, що діється в світі, усвідомлювати багато явищ та досліджувати їх із різних точок зору, і нарешті, зрозуміти, що деякі проблеми можна вирішити тільки спільними зусиллями.

Переваги використання Інтернету при підготовці до занять очевидні для будь-якого викладача, який має доступ до глобальної мережі. Інтернет – незамінне джерело для актуалізації матеріалів підручників, пошуку додаткової інформації; інструмент, що дозволяє заощаджувати час при розробці навчальних матеріалів до занять. Однак, необмежений обсяг інформації – це далеко не все, що може надати нове інформаційне поле викладачам іноземних мов та їхнім студентам. У цьому легко переконатися, зокрема, на прикладі зростаючої кількості Інтернет-ресурсів (сайтів), які адресовані людям, що вивчають англійську мову, і активному обговоренню впровадження інтернет-технологій у навчальний процес в науковій літературі.

Характеризуючи конкретні способи використання можливостей Ін-

тернету у вивченні англійської мови, виділимо найбільш ефективні з них, а саме:

- переписка електронною поштою з однолітками-носіями мови і тими, хто вивчає англійську мову як іноземну в інших країнах (сучасна, жива мова, оперативність інформації, можливість вивчення іншої культури, одержання знань з "перших рук");

- участь у текстових та голосових чатах;

- участь у телекомунікаційних міжнародних проектах (підвищення рівня володіння мовою, розвиток загального світогляду, одержання спеціальних, необхідних знань для виконання конкретного проекту);

- участь у телекомунікаційних конкурсах, олімпіадах, тестуванні (можливість одержати об'єктивну оцінку знань, самоствердитися, підготуватися до іспитів);

- можливість оперативної публікації творчих робіт студентів;

- використання навчальних матеріалів сайтів, на яких розміщені граматичні, лексичні і фонетичні завдання, тексти художньої літератури, плани і конспекти занять, лекційні курси;

- пошук в Інтернеті матеріалів для науково-дослідницької діяльності студентів і розвиток умінь їх застосовувати.

Під час спільної роботи над проектами створюється найсильніша мотивація для самостійної пізнавальної діяльності студентів у групах та індивідуально. Така спільна діяльність стимулює студентів до ознайомлення з різними точками зору на проблему, на пошук додаткової інформації, на оцінку отриманих власних результатів. Викладач стає керівником, координатором, консультантом, до якого звертаються не за порадою, а як до авторитетного джерела інформації, як до експерта. Обговорення проміжних результатів, дискусії, доповіді, реферати стають якіснішими, оскільки вони містять не лише матеріал із підручників та офіційних довідників, але й точки зору партнерів по проекту з інших регіонів світу, отримані ними дані, інтерпретацію фактів, явищ.

Інформаційні технології стають корисними для відображення результатів роботи або отриманої інформації. Так, фінальним проектом може стати мультимедійна презентація, яскраво оформлена письмова доповідь чи веб-сторінка. Публікація презентації або веб-сторінки дозволяють студентам у найпростіший спосіб донести до інших своє бачення проблеми. Цифрове зображення, відеокліпи, звукові кліпи та гіперпосилання можуть дати якісну інформацію, щоб підтвердити або проілюструвати відповідь [4, с. 27-34].

Ефективність використання НІТН значною мірою зумовлюється врахуванням викладачами закладених в них дидактичних особливостей. До останніх відносяться: висока інформаційна насиченість цих засобів, необмежений обсяг інформації. Це далеко не все, що може надати нове ін-

формаційне поле викладачам іноземних мов та їхнім студентам. У цьому легко переконалися, зокрема, на прикладі зростаючої кількості Інтернет-ресурсів (сайтів), які адресовані людям, що вивчають англійську мову, і активному обговоренню впровадження Інтернет-технологій у навчальний процес в науковій літературі.

Під час спільної роботи над проектами створюється найсильніша мотивація для самостійної пізнавальної діяльності студентів у групах та індивідуально. Така спільна діяльність стимулює студентів до ознайомлення з різними точками зору на проблему, на пошук додаткової інформації, на оцінку отриманих власних результатів.

Таким чином, до переваг використання інформаційних технологій у навчанні іноземної мови ми відносимо: наявність моментального зворотнього зв'язку, великі можливості представлення іншомовного матеріалу, об'єктивне оцінювання результатів студентів, активність студентів. Саме автентичний веб-матеріал стає для студентів додатковим джерелом знань про іншу країну, підвищує соціокультурну обізнаність студентів, дозволяючи їм проникати в інші культури та спосіб життя, надаючи їм почуття, що увесь світ знаходиться у кінчиків їх пальців, адже вони можуть подорожувати з однієї країни в іншу без матеріальних витрат та фізичних перешкод.

Отже, мультимедійні засоби та Інтернет ресурси у навчанні англійської мови студентів технічних спеціальностей дозволяють виконати такі завдання: 1) оптимізувати процес навчання; 2) підвищити якість навчання; 3) інтенсифікувати процес вивчення іноземної мови; 4) надати можливість спілкування з носіями мови; 5) підвищити мотивацію вивчення іноземної мови, що є найбільш актуальним для студентів немовних спеціальностей; 6) надати можливість одержувати свіжу інформацію та навчати навичкам її оцінки та аналізу.

Література:

1. Беспалько В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. – М., 1995. – 198 с.
2. Гуревич Р. С, Кадемья М. Ю. Информационно-телекоммуникаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: Навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти. – Вінниця: ДОВ “Вінниця”, 2004. – 365 с.
3. Загвязинский В. И. Теория обучения: Современная интерпретация: Науч. пособие для студ. высших пед. учеб. заведений. – М.: Изд. центр “Академия”. – 2001. – 192 с.
4. Інформаційні технології в навчанні. – К.: Видав, група ВНУ, 2006. – 240 с.